

Controleprotocol 2025

Waterschap Hunze en Aa's

1. Inleiding

In de Waterschapswet (artikel 109) en het Waterschapsbesluit is opgenomen dat ieder waterschap een controleverordening dient op te stellen. Dit betreft het document 'Verordening inzake de controle op het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie'. In het verlengde van de controleverordening is dit controleprotocol opgesteld. In dit protocol wordt door het algemeen bestuur een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het dagelijks bestuur.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan:

- Het dagelijks bestuur over de reikwijdte van het interne rechtmatigheidstraject en
- De accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuringstolerantie en rapportagetolerantie voor de controle op de jaarrekening van het waterschap.

1.2 Wettelijk kader

De Waterschapswet, art. 109 lid 2, schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 103 Waterschapswet bedoelde jaarstukken en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het algemeen bestuur nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

In artikel 5 van de Controleverordening Hunze en Aa's is bepaald dat het Algemeen Bestuur deze nadere aanwijzingen stelt in een controleprotocol. Met dit controleprotocol stelt het algemeen bestuur nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn vanaf het controlejaar 2025.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in art 109, lid 2 van de Waterschapswet is voorgeschreven, wordt de controle van de in artikel 103 Waterschapswet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant.

Het gaat erom of er een getrouw beeld wordt gegeven van het resultaat in de jaarrekening en van alle posten op de balans. Getrouw wil zeggen in overeenstemming met de werkelijkheid en de administratie en in overeenstemming met de regelgeving omtrent de externe verslaggeving (BBVW).

Eventuele geconstateerde fouten en onzekerheden moeten binnen bepaalde grenzen blijven, dat zijn de goedkeuringstoleranties. De accountant toetst niet op doelmatigheid en doeltreffendheid (met andere woorden: zijn de activiteiten op efficiënte wijze uitgevoerd en zijn de gestelde doelen bereikt). Ook beoordeelt de accountant of het jaarverslag en de jaarrekening wel verenigbaar zijn. Dat wil zeggen of er geen tegenstrijdigheden zitten in de tekst bij het jaarverslag en de financiële verantwoording.

De accountantscontrole is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- Het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten, alsmede de grootte en samenstelling van het vermogen;
- De getrouwheid van de door het dagelijks bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- Het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels als bedoeld in artikel 98a Waterschapswet (zie het Waterschapsbesluit);
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe (en rechtmatige) verantwoording mogelijk maken;
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- De bijlagen bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en bezoldiging van topfunctionarissen (WNT).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 109, lid 6 Waterschapswet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) alsmede de richtlijnen/adviezen uit de Kadernota rechtmatigheid van de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV), de Controle en Overige standaarden van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings-en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in.

De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarstukken met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie.

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

3.1 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarstukken of onzekerheden in de controle aangeeft, die in de jaarstukken maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarstukken voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring.

In het Besluit accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven, zijnde 2% van de totale lasten van het waterschap exclusief toevoegingen aan reserves (ter illustratie, dit is op basis van de begroting 2025

€ 2,25 mln). **Als waterschap hanteren wij eveneens dit percentage (van 2%) als goedkeuringstolerantie.**

Onderstaande minimumeisen voor de inrichting van de controle zijn het uitgangspunt voor de accountant.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/ Afkeurende verklaring
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle (% totale lasten)	$\leq 2\%$	$>2\% < 4\%$	$\geq 4\%$

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De accountant kan, wanneer de kwalitatieve gebreken daar aanleiding toe geven, besluiten dat de goedkeuring wordt onthouden.

3.2 Rapporteringstolerantie

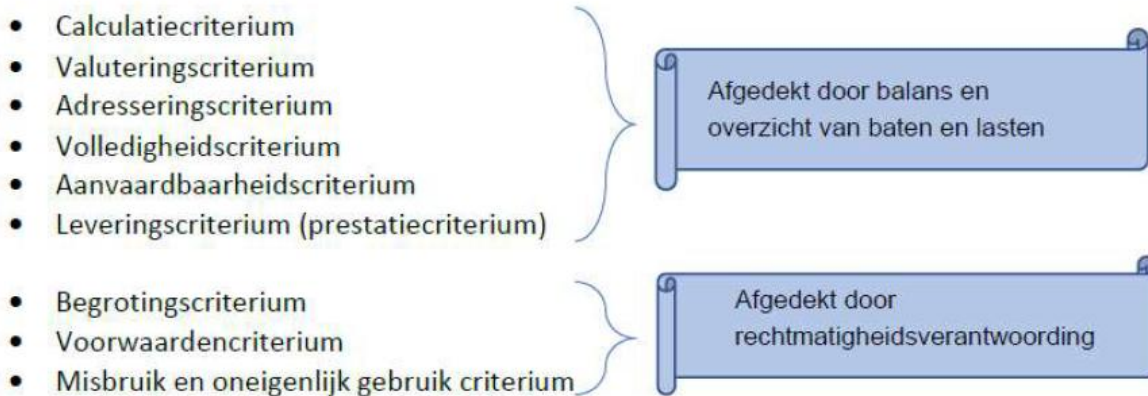
Naast de goedkeuring rapporteert de accountant fouten en/of onzekerheden boven een bepaalde grens, ook al blijven deze binnen de grens voor een goedkeurende verklaring. **De rapporteringstolerantie wordt door het algemeen bestuur vastgesteld op 5% van de goedkeuringstolerantie** (ter illustratie, dit is op basis van de begroting 2025 € 112.000,-). Fouten en onzekerheden boven dit bedrag worden dus expliciet onder de aandacht gebracht in het accountantsverslag. Daarmee krijgt het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de organisatie snel zicht op de zaken die beter kunnen. De accountant richt de rapportage in rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

4. Te controleren processen

Ter uitvoering van het gestelde in de Controleverordening Hunze en Aa's 2025, artikel 3, lid 3 en 4 en de opdrachtverlening aan de accountant geeft het algemeen bestuur aan, aan welke specifieke processen de accountant aandacht dient te besteden in aanvulling op de reguliere controle. Het afstemmingsoverleg hierover vindt plaats in de commissie FAZ.

5. Reikwijdte controle op rechtmatigheid

In de jaarrekening legt het dagelijks bestuur verantwoording af over alle negen hieronder opgenomen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording die met ingang van 2025 afgegeven wordt door het dagelijks bestuur. De negen criteria gelden ook als uitgangspunt vanuit de wetgever, waarbij de reikwijdte van de verantwoording niet wijzigt ten opzichte van de situatie tot en met 2024, waarin de accountant het oordeel afgeeft.

De eerste zes criteria hebben naast rechtmatigheid ook betrekking op getrouwheid en maken daardoor onderdeel uit van de reguliere jaarrekeningcontrole. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financiële beheer zal door het dagelijks bestuur aandacht worden besteed aan de laatste drie vermelde criteria ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.

De controle op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- De naleving van de volgende kaders: de begroting, de organisatieverordening op grond van artikel 108 van de Waterschapswet en de controleverordening op grond van artikel 109 van de Waterschapswet;
- De naleving van wettelijke kaders, zoals opgenomen in het normenkader onder externe regelgeving. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- De naleving van de overige kaders en regels, zoals opgenomen in het normenkader onder interne regelgeving. Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. De rechtmatigheidscontrole heeft alleen betrekking op externe wet- en regelgeving, verordeningen van het algemeen bestuur en besluiten van het dagelijks bestuur die verplicht voortvloeien uit externe wet- en regelgeving. Interne regels en besluiten van het dagelijks bestuur, de directie en afdelingshoofden naar de ambtelijke organisatie, vallen daar buiten.
- De laatste drie vermelde rechtmatigheidscriteria. De nadere afspraken hierover zijn, evenals de door het dagelijks bestuur te hanteren verantwoordingsgrens en rapportagegrens ten aanzien van de door het dagelijks bestuur af te geven rechtmatigheidsverantwoording, vastgelegd in hoofdstuk 3 van de "Verordening uitgangspunten financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Hunze en Aa's 2025".

6. Single Information Single Audit (SISA)

Voor de verantwoording van specifieke uitkeringen is de Single Information Single Audit (SISA) systematiek van toepassing. Dit houdt in dat het waterschap voortaan minder en maar op één moment verantwoordingsinformatie dient te verstrekken aan het rijk en provincie over specifieke uitkeringen. Er wordt namelijk aangesloten bij de reguliere jaarrekening van het waterschap in de zogeheten SiSa-bijlage. Daarmee worden ook de totale controlewerkzaamheden van deze informatie sterk verminderd. De regeling wordt elk jaar door het Ministerie van BZK geactualiseerd voor wat betreft het aantal regelingen dat hieronder valt. Iedere specifieke uitkering heeft eigen kenmerken en specifieke voorwaarden en vereisten. Het actuele overzicht is te vinden op de website van het Ministerie. De controle door de accountant wordt uitgevoerd aan de hand van de nota verwachtingen accountantscontrole. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het BADO in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

Deze omvang is:

- a. € 12.500,- indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000,- is;
- b. 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000,- en kleiner dan of gelijk aan 1.000.000,- is;
- c. € 125.000,- indien de omvangsbasis groter dan € 1.000.000,- is.

In zijn verslag van bevindingen neemt de accountant per specifieke uitkering de fouten en onzekerheden op. Het gaat hier om fouten/onzekerheden die niet door het waterschap kunnen worden gecorrigeerd

De rapporteringstolerantie voor specifieke uitkeringen heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. Het gaat alleen om het rapporteren van de waargenomen en niet herstelde fouten en onzekerheden voortkomende uit de accountantscontrole.

7. WNT

De Wet normering topinkomens (WNT) en de daarop gebaseerde regelgeving stellen maxima aan de bezoldigingen en de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Daarnaast verplicht deze wet tot de openbaarmaking in deze sectoren van de bezoldigingen en de uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van alle topfunctionarissen en daarnaast van niet-topfunctionarissen, indien deze bezoldigingen en uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband het wettelijke bezoldigingsmaximum te boven gaan.

Het referentie- en normenkader voor de controle van de WNT-gegevens in het financieel verslaggevingsdocument en de verantwoording van uitsluitend de WNT-gegevens bestaat uit de volgende specifieke wet- en regelgeving:

- Wet normering topinkomens (WNT);
- Uitvoeringsbesluit WNT;
- Uitvoeringsregeling WNT;
- Controleprotocol WNT;
- Beleidsregels WNT.

De in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording van de binnen het waterschap geïdentificeerde topfunctionaris(sen) wordt gecontroleerd met inachtneming van het geldende Controleprotocol WNT met de daarin (wettelijk bepaalde) lage controletolerantie.

8. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Interimcontrole

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interimcontrole uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt aan het dagelijks bestuur (via de managementletter) een verslag uitgebracht en via een bestuurlijke samenvatting aan de commissie FAZ. Dit verslag wordt door de accountant toegelicht in de commissie FAZ en daarna gedeeld met het algemeen bestuur.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Waterschapswet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de algemeen bestuur en in afschrift aan het dagelijks bestuur.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen. Hierbij wordt het gestelde in de Controleverordening Hunze en Aa's 2025, artikel 7 lid 2, 3, 4 en 5 in acht genomen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door het waterschap gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Indien de accountant bij een controle afwijkingen constateert die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het dagelijks bestuur en vraagt hij het dagelijks bestuur daarop te reageren. Indien de accountant, na het overleg met het dagelijks bestuur daarover, van mening blijft dat de geconstateerde afwijkingen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring, meldt hij dit aan het algemeen bestuur en vermeldt hij daarbij de reactie van het dagelijks bestuur (art. 9, lid 1, Controleverordening waterschap Hunze en Aa's 2025).

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, met ingang van 2025 zal het oordeel van de accountant als gevolg van de ingevoerde rechtmatigheidsverantwoording alleen nog toezien op de getrouwheid van de jaarrekening. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarstukken kan vaststellen.

9. Vaststelling

Het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarstukken 2025 e.v. Waterschap Hunze en Aa's is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 16 april 2025 en treedt in werking met ingang van het verslagjaar 2025 en vervangt daarmee het door het algemeen bestuur op 14 februari 2018, tot verslagjaar 2024 geldende, vastgestelde controleprotocol accountantscontrole jaarrekening 2018 e.v.